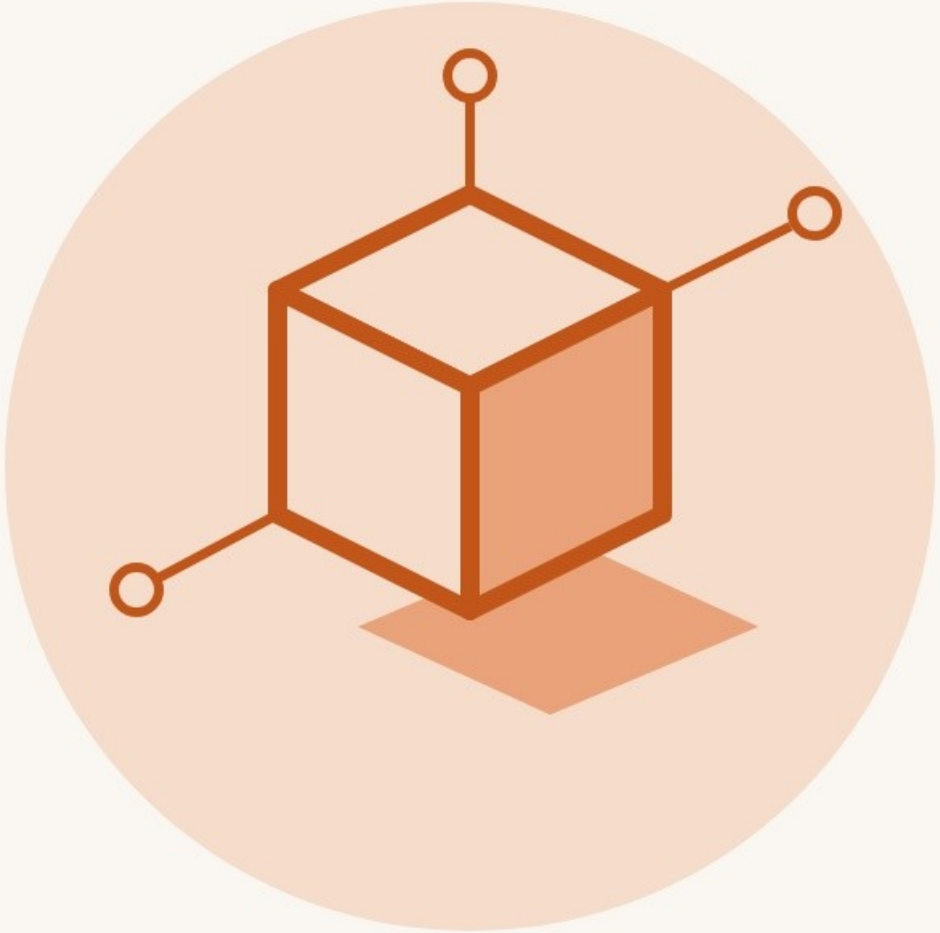
FELSEFE 10 · 3. ÜNİTE

Varlık Felsefesi

Neyin gerçekten var olduğunu sorduğunda cevap madde mi olur, düşünce mi, yoksa sürekli değişen bir akış mı?

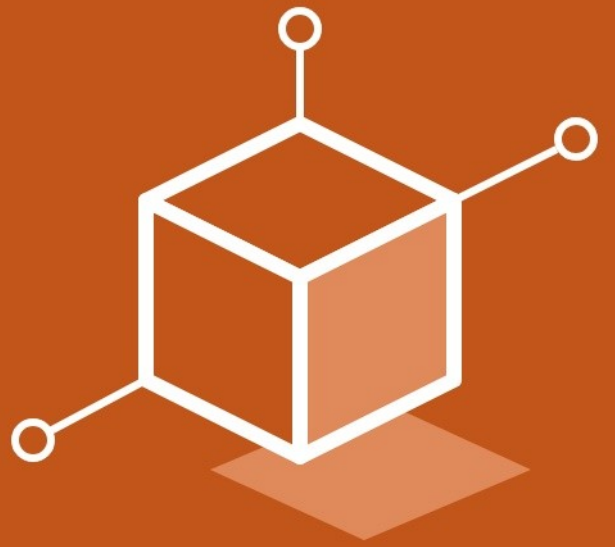
Mustafa DEMİR
Felsefe Grubu Öğretmeni · felsefesinifi.com

felsefesinifi

1

FELSEFE 10 · 3. ÜNİTE · 1. konu

Varlık Felsefesinin Konusu ve Temel Kavramları

Gördüğün, dokunduğun her şey gerçekten var mı?

Bir bilge köy meydanında tek bir soru sorar

Örnek olay

"Gerçekten var olan nedir?"

Çocuk

Gördüğümüz, dokunduğumuz şeyler.

ya da

Yaşlı adam

İnandığımız, hatırladığımız şeyler.

Kimse yokken devrilen bir ağaç gerçekten devrilmiş sayılır mı? Algılanmayan bir şey var mıdır?

felsefesinifi.com

Filozoflar varlığı üç yönden sorguladı

Ana madde

Varlığı ne meydana getirir?

Biçim

Varlık hangi biçimdedir?

Değişim

Varlık nasıl değişir, nasıl oluşur?

Aristoteles varlığı felsefenin ilk konusu sayar.

felsefesinifi.com

Varlık felsefesinin konusu varlığın kendisidir

Varlık felsefesi (Ontoloji)

Felsefenin en eski disiplinlerinden biridir. Varlığın ne olduğunu, özelliklerini ve var olma biçimlerini inceler.

Varlık bütün gerçekliği kapsar; bu yüzden birçok felsefi sistemin temelindedir.

felsefesinifi.com

Varlık felsefesi dört soru sorar

Varlık var mıdır?

Varlık nedir?

Varlığın mahiyeti nedir?

Varlık türleri nelerdir?

felsefesinifi.com

İlk iki soru 2. konudaki akımların çıkış noktasıdır.

Varlık felsefesi sekiz temel kavram kullanır

Kavram	Anlamı
Varlık	Somut ve soyut var olan her şey
Fenomen	Nesne ve olayların bilinçte beliren hâlleri
İdea	Yalnızca düşünmeyle kavranan asıl gerçeklik
Madde	Yer kaplayan, ağırlığı ve kütlesi olan fiziksel varlık
Oluş	Bir şeyin meydana gelme süreci
Öz	Bir varlığın kimliğini belirleyen değişmeyen özellikler
Töz	Başka bir şeye bağlı olmadan var olan temel varlık
Varoluş	Bir varlığın kendini gerçekleştirmesi

felsefesinifi.com

Öz ile varoluş sık karıştırılır

Öz

"Bu şeyi o şey yapan nedir?" Kimliği belirleyen, değişmeyen özellikler

ve

Varoluş

"Bu şey kendini nasıl gerçekleştiriyor?"

felsefesinifi.com

Madde ile töz de karıştırılır

Madde

Yer kaplayan, ölçülebilen fiziksel varlık

ve

Töz

Var olmak için başka bir şeye ihtiyaç duymayan temel varlık

felsefesinifi.com

Bilim varlığı kabul eder, felsefe sorgular

Ölçüt	Bilim	Felsefe
Varlığın varlığı	Kabul eder, sorgulamaz.	Var olup olmadığını sorgular.
Varlığın sınırı	Gözlenebilir ve deneyle doğrulanabilir olanı varlık sayar.	Fiziksel dünyayla sınırlamaz; varlık reel de ideal de olabilir.
Görünüş ve gerçeklik	Görüneni gerçek sayar.	Görünüş ile gerçekliği ayırabilir.

felsefesinifi.com

Bilim indirgemecidir, felsefe bütüncüldür

Bilim

Her dal varlığın bir yönüne bakar: biyoloji canlılara, kimya maddenin yapısına.
Nesnel bilgiye ulaşır.

ama

Felsefe

Varlığı bütün olarak ele alır.
Her filozof kendi bakışıyla yaklaştığı için bilgi **özne**ldir.

Varlık üzerine düşünme süreci hiç durmamıştır.

felsefesinifi.com

Metafiziğin kapsamı tarih içinde değişti

Başlangıç

Aristoteles: varlık, bilim ve teoloji

Sonra

Deneyle doğrulanamayan sorular: Tanrı, ruh, özgürlük

Bugün

Varlığın yanında bilgi, bilim ve değer

Kimi filozof metafiziği meşru bir alan saymadı; kimi de onu ahlak, siyaset ve estetiğe genişletti.

felsefesinifi.com

Metafizik ile ontolojinin farkı kapsamdadır

	Metafizik	Ontoloji
Neyle uğraşır?	Varlığın ve gerçekliğin en temel ilkeleri	Varlıkların özellikleri, türleri, ilişkileri
Kapsamı	Bilgi ve değer problemlerini de içine alır.	Varlığın doğası ve temel özellikleri

Ontoloji "varlık bilimi" demektir. Kimine göre metafiziğin alt dalı, kimine göre bağımsız bir alandır.

felsefesinifi.com

Düşün

Bilim varlığın var olduğunu kabul edip işine bakarken felsefenin bunu sorgulaması boşa bir uğraş mı, gerekli bir adım mı?

felsefesinifi.com

